
УКРАЇНСЬКА МОВА ДЛЯ СТУДЕНТІВ-ІНОЗЕМЦІВ

(початковий рівень)

Навчальний посібник

За редакцією кандидата філологічних наук,
доцента Т.О. Дегтярьової

Суми
Університетська книга
2017

УДК 811.161.2(075.8)
ББК 81.2Укр-96я73
У 45

Рецензенти:

О. М. Семенов, доктор педагогічних наук, професор, старший науковий співробітник відділу теорії та історії педагогічної майстерності Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих АПН України;
А. А. Силка, кандидат філологічних наук, доцент Сумського державного педагогічного університету ім. А. С. Макаренка;
О. Г. Ткаченко, доктор філологічних наук, завідувач кафедри журналістики СумДУ

Авторський колектив:

Волкова О. М., Ворона Н. О., Голованенко Є. О., Дегтярьова Т. О., Дунь Н. Л., Завгородній В. А., Казанджиєва М. С., Кір'ян О. А., Кисельова А. І., Коньок О. П., Скварча О. М., Тубол Н. О., Шевцова А. В., Шевченко І. М.

Переклад арабською мовою – Ель Хадж Абу Бакр Алі Мохаммад, Аль Аттар Хусейн

Українська мова для студентів-іноземців (початковий рівень): навчальний посібник / Волкова О. М., Ворона Н. О., Голованенко Є. О. та ін.; за ред. Т. О. Дегтярьової. Суми: Університетська книга, 2017. 256 с.

ISBN 978-966-680-836-6

Пропонований посібник є складовою частиною навчального комплексу для іноземних студентів, які вивчають українську мову з метою подальшого навчання у вищих навчальних закладах України.

Посібник складається з двох основних розділів – «Вступний фонетико-граматичний курс» і «Розвиток зв'язного мовлення» та додатків, які містять короткий словник лінгвістичних термінів та граматичні таблиці.

УДК 811.161.2(075.8)
ББК 81.2Укр-96я73

ISBN 978-966-680-836-6

© Колектив авторів, 2017
© ТОВ “ВТД “Університетська книга”, 2017

ЗМІСТ

Передмова	4
Розділ перший. ВСТУПНИЙ ФОНЕТИКО-ГРАМАТИЧНИЙ КУРС	
Урок 1	7
Урок 2	14
Урок 3	24
Урок 4	33
Урок 5	41
Урок 6	44
Урок 7	55
Урок 8	65
Урок 9	75
Урок 10	86
Урок 11	91
Урок 12	104
Урок 13	117
Урок 14	129
Урок 15	144
Урок 16	151
Урок 17	164
Урок 18	184
Урок 19	191
Урок 20	200
Словник	204
Розділ другий. РОЗВИТОК ЗВ'ЯЗНОГО МОВЛЕННЯ	
Урок 1. Я і моя сім'я	222
Урок 2. Мій друг	227
Урок 3. Моя група	231
Список літератури	235
Додаток 1. Короткий словник лінгвістичних термінів і понять (українсько-російсько-англо-арабсько-турецький)	236
Додаток 2. Лінгвістичний коментар (українсько-англо-арабський)	241

Передмова

Пропонований посібник є складовою частиною навчального комплексу для іноземних студентів, які вивчають українську мову з метою подальшого навчання у вищих навчальних закладах України.

Посібник має практичну спрямованість та базується на принципах активної комунікативності й країнознавчої інформативності. Це визначає його структуру, зміст і навчально-методичний апарат.

Перший розділ – «Вступний фонетико-граматичний курс» – побудований за концентричним принципом подання матеріалу. Він складається з двадцяти уроків, поділених на два цикли. Перший цикл (вступний фонетико-граматичний, уроки 1–10) спрямований на засвоєння системи українських голосних і приголосних, основних моделей переходу наголосу при словозміні в іменниках і дієсловах, значень українських відмінків. Другий цикл (вступний граматичний, уроки 11–20) передбачає закріплення фонетичних й акцентологічних умінь, систематизацію знань про граматично-функціональні значення відмінків в українській мові та розширення лексичного запасу студентів-іноземців. Наприкінці розділу наведений поурочний українсько-англо-франко-арабський словник.

Розділ «Розвиток зв'язного мовлення» містить матеріали, що забезпечують формування в студентів-іноземців комунікативно-мовленнєвих умінь на базі текстів соціокультурного характеру. До складу кожного уроку входять діалоги та полілоги, що моделюють мовленнєву поведінку студентів у різноманітних мовленнєвих ситуаціях повсякденного спілкування, та тексти з українознавчої тематики.

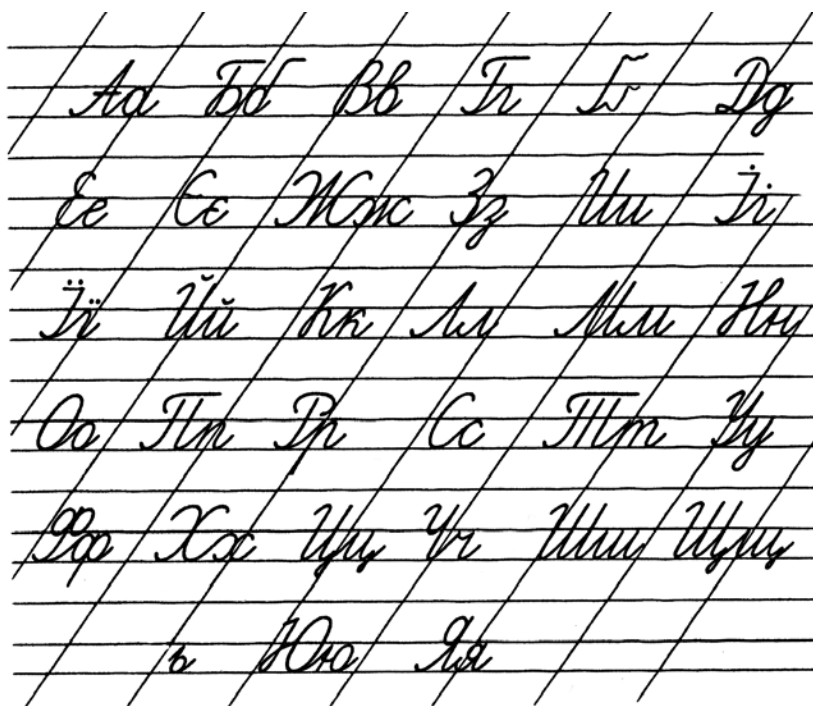
Граматичні таблиці, подані в додатку, покликані забезпечити самостійну роботу студентів при опрацюванні інформації, отриманої під час занять, вони узагальнюють та доповнюють інформацію про основні зразки словозміни іменних частин мови (іменника, прикметника, числівника, займенника) та дієслова. Чотиримовний словник лінгвістичних термінів має полегшити сприйняття інформації, наведеної в граматичних таблицях.

РОЗДІЛ ПЕРШИЙ

**ВСТУПНИЙ
ФОНЕТИКО-ГРАМАТИЧНИЙ
КУРС**

УКРАЇНСЬКИЙ АЛФАВІТ

Аа а	Єє є	Кк ка	Сс ес	Шш ша
Бб бе	Жж же	Лл ел	Тт те	Щщ ща
Вв ве	Зз зе	Мм ем	Уу у	ь знак пом'якшення
Гг ге	Ии и	Нн ен	Фф еф	Юю ю
Ґґ ґе	Іі і	Оо о	Хх ха	Яя я
Дд де	Її ї	Пп пе	Цц це	
Ее е	Йй йот	Рр ер	Чч че	

УРОК 1 (одін)
Перший урок

Це Тарас.

Завдання 1. Слухайте, повторюйте. Читайте.

[а]	а - а - а	<i>А а</i>	<i>Аа</i>	а - о - у	о - а - у	а - у - о
[о]	о - о - о	<i>О о</i>	<i>Оо</i>	у - о - а	у - а - о	о - у - а
[у]	у - у - у	<i>У у</i>	<i>Уу</i>			
[е]	е - е - е	<i>Е е</i>	<i>Ее</i>	е - і - и	і - е - и	е - и - і
[і]	і - і - і	<i>І і</i>	<i>Іі</i>	и - і - е	и - е - і	і - и - е
[и]	и - и - и	<i>И и</i>	<i>Ии</i>			а - о - у - е - і - и

Завдання 2. Читайте.

а - о - а	о - а - о	у - а - у	е - а - е	і - а - і	и - а - и
а - у - а	о - у - о	у - о - у	е - о - е	і - о - і	и - о - и
а - е - а	о - е - о	у - е - у	е - у - е	і - у - і	и - у - и
а - і - а	о - і - о	у - і - у	е - і - е	і - е - і	и - е - и
а - и - а	о - и - о	у - и - у	е - и - е	і - и - і	и - і - и
			а - о - у - е - і - и		

Завдання 3. Слухайте, повторюйте. Читайте.

<i>М м</i>	ма - мо - му - ме - ми
[м]	ам - ом - ум - ем - им
<i>Ми</i>	
	а - ма ма - ам
	о - мо мо - ом
	у - му му - ум
	е - ме ме - ем
	и - ми ми - им
	ма́ма

Т т	та - то - ту - те - ти	Д д	да - до - ду - де - ди
[т]	ат - от - ут - ет - ит	[д]	ад - од - уд - ед - ид
<i>Тт</i>	а - та	<i>Дд</i>	а - да
	о - то		о - до
	у - ту		у - ду
	е - те		е - де
	и - ти		и - ди
	та		да - ад
	та́то		до - од
ма́ма = ма́ти	там # тут		у - уд
			е - ед
			ди - ид
			де, да́та

Завдання 4. Читайте.

т - д	та - да	да - да - та	до - то - то	та - да - та
[т] - [д]	ту - ду	та - та - да	то - до - до	ту - ду - ту
	то - до	ту - ту - ду	де - де - те	ду - ду - ту
	те - де	те - те - де	ди - ти - ти	ди - ди - ти
	ти - ди			

Завдання 5. Слушайте, повторюйте. Читайте.

Н н	на - но - ну - не - ни	К к	ка - ко - ку - ке - ки
[н]	ан - он - ун - ен - ин	[к]	ак - ок - ук - ек - ик
<i>Нн</i>	а - на	<i>Кк</i>	а - ка
	о - но		о - ко
	у - ну		у - ку
	е - не		е - ке
	и - ни		и - ки
	на - ан		ка - ак
	но - он		ко - ок
	ну - ун		ку - ук
	не - ен		ке - ек
	ни - ин		ки - ик
Анто́н, оди́н, дити́на		так	

П п	па - по - пу - пе - пи	Б б	ба - бо - бу - бе - би
[п]	ап - оп - уп - еп - ип	[б]	аб - об - уб - еб - иб
Пп	а - па	Бб	а - ба
	па - ап		ба - аб
	о - по		о - бо
	по - оп		бо - об
	у - пу		у - бу
	пу - уп		бу - уб
	е - пе		е - бе
	пе - еп		бе - еб
	и - пи		и - би
	пи - ип		би - иб
	парк, ма́па		ба́тoн, ба́на́н, бу́ди́нок

Завдання 6. Читайте.

п - б	па - ба	па - па - ба	по - бо - бо	ба - ба - па	бо - по - по
[п] - [б]	по - бо	ба - па - ба	бо - по - по	пу - бу - пу	пе - бе - пе
	пу - бу	бу - пу - бу	бе - бе - пе	пе - пе - бе	пи - би - пи
	пе - бе				
	пи - би				

Завдання 7. Слушайте, повторюйте. Читайте.

Р р	ра - ро - ру - ре - ри
[р]	ар - ор - ур - ер - ир
Рр	а - ра
	ра - ар
	о - ро
	ро - ор
	у - ру
	ру - ур
	е - ре
	ре - ер
	и - ри
	ри - ир
	рука́, уро́к, ма́рка, ка́рта, ри́ба, бра́т, три, но́мер, Рома́н, Ма́рта, Тама́ра

Завдання 8. Слушайте, повторюйте. Читайте.

С с	са - со - су - се - си
[с]	ас - ос - ус - ес - ис
Сс	а - са
	са - ас
	о - со
	со - ос
	у - су
	су - ус
	е - се
	се - ес
	и - си
	си - ис
	сма - ста
	смо - сто
	сму - сту
	сме - сте
	сми - сти
	спа - сна - ска
	спо - сно - ско
	спу - сну - ску
	спе - сне - ске
	спи - сні - ски

суп
син
сир
спорт

сестра
сумка
студент
студентка

Суми
Тарас
Оксана

Зз

[з]

Зз

за - зо - зу - зе - зи

аз - оз - уз - ез - из

а - за

за - аз

о - зо

зо - оз

у - зу

зу - уз

е - зе

зе - ез

и - зи

зи - из

зимá, зупінка, зáраз

Завдання 9. Читайте.

<i>с - з</i>	са - за	са - са - за	со - зо - со	со - со - зо	за - са - за
<i>[с] - [з]</i>	со - зо	зо - зо - со	су - зу - зу	си - зи - зи	си - си - зи
	су - зу	су - зу - су	се - зе - зе	се - зе - се	зи - си - зи
	се - зе				
	си - зи				

Завдання 10. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Цц

[ц]

Цц

ца - цо - цу - це - ци

ац - оц - уц - ец - иц

а - ца

ца - ац

о - цо

цо - оц

у - цу

цу - уц

е - це

це - ец

и - ци

ци - иц

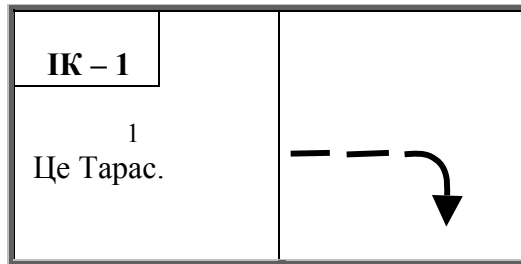
це, цирк, цукор, центр

Завдання 11. Читайте.

<i>т - с - ц</i>	са - ца	та - са - ца	са - ца - ца	ат - ас - ац
<i>[т] - [с] - [ц]</i>	со - цо	то - со - цо	ца - са - та	от - ос - оц
	су - цу	ту - су - цу	та - та - ца	ут - ус - уц
	се - це	те - се - це	са - ца - та	ет - ес - ец
	си - ци	ти - си - ци	ца - ца - са	ит - ис - иц

Завдання 12. Слухайте, повторюйте. Читайте за ритмічними моделями.

´	´ –	– ´	– ´ –
та	мама	урок	дитина
там	мати	рука	будинок
тут	тато	один	зупинка
так	марка	батон	студентка
це	карта	банан	Оксана
брат	риба	зима	Тамара
парк	номер	сестра	
син	дата	студент	
сир	цукор	Тарас	
спорт	сумка	Антон	
цирк	Суми	Роман	

Завдання 13. Слухайте, повторюйте. Читайте.

Це брат. Це парк. Це Тарас. Це Марта. Це мама. Це тато. Це да
та. Це карта. Це риба. Це Суми. Це Оксана. Це студент. Це
студентка. Тут цирк. Там центр.

Зверніть увагу!

і = та

Це Тарас і Тамара.
 Це Оксана та Богдан.

Завдання 14. Читайте.

Це мама. Це тато.
 Це мама і тато.

Це Антон. Це Оксана.
 Це брат і сестра.

Це Тамара та Роман.
 Це студент і студентка.

Це батон. Це банан.
 Це батон і банан.

Це мапа.
 Тут Іран та Ірак.

Завдання 15. Читайте.

Це будинок. Тут ма́ти та дити́на.
Це будинок но́мер три. Там та́то і син.
Це Су́ми. Тут центр. Там парк.
Це зупи́нка. Тут цирк.
Це ма́па. Тут Суда́н.
За́раз уро́к. Тут студе́нт і студе́нтка.
Це су́мка. Тут сир і бато́н.
За́раз зимá.

ВПРАВИ

Вправа 1. Читайте, звертайте увагу на наголос.

Уро́к, оди́н, та́то, студе́нт, ка́рта, ри́ба, сестра́, цу́кор, дити́на,
буди́нок, зупи́нка.

Вправа 2. Перепишіть слова́, поставте наголос, прочитайте їх.

Зразо́к: ма́ма.

Урок, один, дитина, тато, студент, марка, зупинка, карта,
будинок, номер, риба, сестра, дата, цукор, Роман.

Вправа 3. Складіть і запишіть речення за зразком.

Зразо́к: Це ма́ма.

Слова́: та́то, син, сестра́, брат, дити́на, суп, су́мка, цу́кор,
зупи́нка, студе́нтка, Окса́на.